

Faglig råd for Lærerutdanning 2025

Innspill om utvidet praksisbegrep til Kunnskapsdepartementets arbeid med profesjonsmeldingen

For at barn og elever skal få en god oppvekst og et godt grunnlag for å delta i utdanning, arbeids- og samfunnsliv, trengs det høyt kvalifiserte lærere som kan møte samfunnets forventninger til barnehage og skole. Det er lærerutdanningenes oppgave å tilby lærerutdanninger som er profesjonsrettet og som bygger på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap.

Lærerutdanning 2025 er en strategi for å sikre at lærerutdanningene skal være attraktive og holde høy kvalitet (KD, 2017). Kvaliteten avhenger ifølge strategien både av innsatsen fra lærerutdanningsinstitusjonene, men også fra barnehagene og skolene der studentene har praksis underveis i studiet og senere skal jobbe.

Sammendrag

For å bidra til at studentene forberedes enda bedre på yrkeslivet og styrker troen på egen mestring, utforsker Faglig råd for Lærerutdanning (rådet) muligheter som ligger i et utvidet praksisbegrep.

Rådet har inntrykk av at det foregår mye spennende arbeid i lærerutdanningene som nettopp har til hensikt å forberede studentene enda bedre på yrkeslivet og til å styrke deres tro på egen mestring. Dette kan ha betydning for motivasjon for å bli lærer, læreryrkenes renommé, og gjennom det også framtidig rekruttering, ved at utdanningene fremstår som både mer profesjonalisert og relevant.

Rådet er i gang med å sirkle inn begrepet gjennom å systematisk samle kunnskap og empiri. Dels handler begrepet om læringsformer, dels om bruk av læringsarenaer, og dels om progresjon i læringsarbeidet.

Læringsformene og -arenaene vi her snakker om, går gjerne ut over undervisningspraksiser og læringsaktiviteter som vanligvis forekommer i lærerutdanningene. Det er også slik at de kan være en del av og/eller komme i tillegg til rammeplanfestet praksis.

Utvidelsen av praksisbegrepet kan skje på aktørnivå gjennom iscenesatte profesjonsrelevante utfordringer. Den kan også skje på organisasjonsnivå gjennom arbeid

med å utvikle en mer systemisk forståelse og innsikt i barnehager eller skoler som organisasjon. Rådet vil i det videre arbeidet se nærmere på hvordan begrepet kan utvides på flere måter.

Rådet har i samarbeid med Kunnskapscenter for utdanning (KSU) identifisert forskning på praksiser knyttet til et utvidet praksisbegrep (KSU, under utgivelse). I tillegg har rådet samlet eksempler fra en norsk kontekst. Samlet sett finner vi stor variasjonsbredde i lærerutdanningenes arbeid med det rådet anser som et utvidet praksisbegrep, og som lærerstudenter ser ut til å ha utbytte av. Dette gjelder særlig arbeid med å etablere relasjoner og situasjoner der studentene gjennom utforskning og øving også utvikler et repertoar for å møte utfordrende situasjoner. Hvordan arbeidet bidrar til å knytte forskning og erfaringsbasert kunnskap til hverandre, er noe rådet vil utforske nærmere.

Vi vet at øving og refleksjon i autentiske situasjoner er viktig for læring. Samtidig ser vi at teknologistøtte ofte forekommer der det kan være vanskelig eller etisk utfordrende i en autentisk situasjon. I det videre arbeidet vil rådet se nærmere på hvordan teknologistøttede simuleringer heller kan supplere enn erstatte øving i autentiske situasjoner i arbeidet med utvikling av lærerstudentenes kompetanse.

I dette innspillet har vi valgt å peke på variasjonsbredden i det utvidede praksisbegrepet gjennom å vise til rådets foreløpige arbeid med det. Vi trekker også frem tre konkrete eksempler på hvordan det arbeides med denne tematikken i lærerutdanningene. I tillegg til det som er nevnt over, vil rådet i 2024 utforske nærmere hvordan arbeid med utvidet praksisbegrep kan komme flere til gode.

Hva er problemet?

En gjenstående utfordring i lærerutdanningene som tas opp i *Lærerutdanning 2025* er utdanningens praksisrelevans. Campusundervisning og praksisfelt har ifølge strategien i for stor grad vært to adskilte arenaer i utdanningen av lærere (Kunnskapsdepartementet, 2017; s. 11). Sammenhengen mellom kunnskapsformene de to nevnte arenaene representerer, er en gjenstridig utfordring i lærerutdanningene, noe som blant annet kommer frem i APTs evaluering og anbefalinger, men også i andre evalueringer av lærerutdanninger (NOKUT 2022; NOKUT 2020; NOKUT 2006).

Det er også slik at studentene uttrykker at praksisstudiene er viktig for dem, men at kvaliteten på praksisstudiene i dag er for tilfeldig og variert (NOKUT 2019; Johannessen et al., 2023). Pedagogstudentene uttrykker det såpass sterkt at studentene ikke aner hva de får når de kommer ut i praksis (Pedagogstudentene, 2023).

Når det gjelder nyutdannedes møte med yrkeslivet, er det et spørsmål om utdanningene i tilstrekkelig grad forbereder studentene på yrket. Utdanningene kan, som *Lærerutdanning 2025* antyder, ikke forberede studentene til alle sider ved yrket (Kunnskapsdepartementet, 2017; s.22). Likevel finner vi at nyutdannede har for lite kompetanse om blant annet barnehage-/skole-hjem samarbeid, tilpasset opplæring, vurdering og ledelse og organisasjonsutvikling (Finne et al., 2017). Utdanningsforbundet fant i 2020 at 20 – 30 prosent av nyutdannede lærere i ganske liten eller svært liten grad synes lærerutdanningen

har forberedt dem til å starte opp i yrket (Utdanningsforbundet, 2020¹). I NOU 2022: 13 argumenteres det for å innføre en rett til et introduksjonsår for nyutdannede lærere.

I tillegg ser vi av tallene til Samordna opptak at søkningen til lærerutdanningene går ned (HK-Dir, 2023), samtidig som det er stor oppmerksomhet om å beholde lærere i yrket og flere lærere forlater yrket før pensjonstid (Perlic et al., 2019). Nyere tall viser imidlertid at 8 av 10 lærerutdannede jobber i skolen eller andre relevante næringer (Arnesen, 2022).

Hva kan Faglig råd for Lærerutdanning bidra med?

Faglig råd for Lærerutdanning er opprettet for å gi faglig funderte råd og anbefalinger til myndighetene og partene om hvordan målene i strategien *Lærerutdanning 2025* kan nås.

Rådet har lenge vært opptatt av samarbeidet mellom utdanning og praksisfelt (Faglig råd for Lærerutdanning, 2019, 2020 og 2022)². På bakgrunn av tidligere arbeid og rådets vurderinger av status for arbeidet med LU2025, mener rådet det kan ligge et uutnyttet potensial i det vi har valgt å kalle et *utvidet praksisbegrep* i lærerutdanningene. Dels handler begrepet om læringsformer, dels om bruk av læringsarenaer, og dels om progresjon i læringsarbeidet. Det berører også tematikk rundt lærerkompetanser og praksisrelaterte tema som eventuelt kan være underrepresentert i lærerutdanningen. Innspillet som her foreligger er basert på foreløpig arbeid med et oppdrag om utvidet praksisbegrep som rådet har fått (Faglig råd for Lærerutdanning, 2023).

Utvidet praksisbegrep

Rådet undersøker mulighetene som ligger i et utvidet praksisbegrep, og hvordan det kan bidra til å utvikle og utøve et profesjonelt skjøn. Et utvidet praksisbegrep mener rådet kan være læringsformer og -arenaer som gjerne går ut over de undervisningspraksiser og læringsaktiviteter som vanligvis forekommer i lærerutdanningene. Begrepet innebærer lærings situasjoner hvor studentene lærer gjennom utprøving, gjennom å delta aktivt og gjennom opplevelser med realistiske (autentiske) situasjoner fra fremtidig arbeidsliv. Studentene kan gjennom dette få mulighet til å reflektere rundt praktiske problemstillinger, i lys av de ulike kunnskapsformene i lærerutdanningene.

Denne forståelsen av *utvidet praksisbegrep* skal ikke oppfattes som en stram definisjon, men heller som et forsøk på å sirkle inn hva et slikt begrep kan bety basert på eksisterende forskning og utviklingsarbeid ved norske institusjoner.

Samlet sett finner vi stor variasjonsbredde i lærerutdanningenes tiltak innenfor det rådet anser som utvidet praksisbegrep. Tiltakene kan være en del av og/eller komme i tillegg til rammeplanfestet praksis.

Felles for disse tiltakene er at de har til hensikt å forberede studentene enda bedre på yrkeslivet enn hva man vanligvis har fått til gjennom lærerutdanningene, slik at studentenes opplevelse av og tro på egen mestring styrkes. Det kan gjelde spesifikt profesjonsrelevante utfordringer, slik at studentene som nyutdannede lærere kan møte barn og elevers

¹ Svarprosent på undersøkelsen var på 23%

forutsetninger og behov på en bedre måte, og det kan gjelde mer overgripende tema slik at nyutdannede bedre kan bidra inn i et fremtidig profesjonsfelleskap.

Læringsformene kan variere, men er handlingsorienterte i den forstand at studentene er aktivt deltakende. Læringsformene kan for eksempel ta utgangspunkt i undersøkende eller utforskende metodikk, og omfatte elementer som rollespill, simulering, case, barnehage-/skoleovertakelse, og refleksjon med lærerutdanner fra campus og/eller praksisfelt, samt medstudenter. Læringsssituasjonene kan således legge til rette for at studentene utvikler et repertoar av ulike måter å håndtere utfordrende situasjoner på, og en evne til å reflektere over og begrunne valg av strategi.

Arenaene for slike læringsssituasjoner kan være på campus eller i en barnehage eller skole, men også andre steder som for eksempel vitensentre eller ute i naturen. Arenaene kan også være digitale, gjerne i kombinasjon med fysisk veiledning og refleksjonssamtaler.

Utvidet praksisforståelse kan også gjelde utvidelse i tid. Dette omfatter blant annet progresjon, og hva som kan og bør læres når man er i en utdanning og hva som best læres når man har begynt å praktisere som lærer. Utvidelse i tid er noe rådet vil se nærmere på i 2024.

Hva har vi funnet så langt

1. Forskning og dokumentert kunnskap

Rådet samarbeider med KSU om å identifisere forskning på praksiser knyttet til et utvidet praksisbegrep. Arbeidet er konsentrert om *aktiviteter som forbereder lærerstudenter for deres fremtidige yrkesroller og bistår dem i å takle utfordringer*. (Kunnskapssenter i utdanningen, s.3). Rapport fra KSU vil bli ettersendt.

KSU og rådet har i samarbeid identifisert og avgrenset undersøkelsens omfang, herunder tema som faller inn under søk på et utvidet praksisbegrep. Vi har valgt å konsentrere arbeidet om tema som dels er knyttet til lærerkompetanser og dels til yrkespraksis. Oversikt over temaene finnes i rapporten og innebærer blant annet utfordringer i klasserommet/barnegruppen, refleksjon over egen praksis og å knytte teoretisk kunnskap og praktisk anvendelse sammen.

Rapporten viser rikholdige eksempler på utvidet praksis som lærerstudenter ser ut til å ha utbytte av. Gjennomgangen underbygger slik sett vår antakelse om at et utvidet praksisbegrep kan gi en merverdi både når det gjelder læringsformer og når det gjelder arenaer.

Det nevnes for eksempel at studenter gjennom samhandling med avatarer i et simulert klasserom, har fått mulighet til å *gjennomføre realistiske samtaler og eksperimentere med ulike tilnærminger i et risikofritt miljø* (s.17). Det vises også til flere andre læringsssituasjoner hvor lærerutdanninger, slik rådet ser det, har utvidet praksisbegrepet, og bidratt til å redusere studentenes usikkerhet og til å øke deres selvtillit. Utvidelsen av praksisbegrepet har gjennom det, fanget opp emosjonelle og affektive sider ved profesjonsutøvelsen, og slik vi ser det, bidratt til å styrke studentenes opplevelse av og tro på egen mestring.

Selv om variasjonsbredden i tiltakene er stor, er det også interessant å merke seg at metoder som Lesson Study, mikroundervisning, refleksjon og bruk av VR-teknologi går igjen hos flere (KSU, under utgivelse). Et annet viktig fellestrekk er at studentene i de fleste tiltakene deltar aktivt i læringsarbeidet og jobber målrettet med å tilegne seg profesjonsrelevant kompetanse, også på områder eller i situasjoner det har vist seg vanskelig å øve på.

Det er også interessant å merke seg mengden simuleringer det vises til i rapporten. Simuleringene omfatter blant annet bruk av VR-teknologi for praktisk utforsking av rollen som leder av læringssituasjoner, utprøving av undervisningsmetoder og beslutningstaking, enten ved at studenten prøver ut noe selv, vurderer medstudenter som prøver ut noe, eller studerer erfarne lærere. Funnene er i stor grad positive, blant annet opplever studenter at metoder som er brukt gir unike muligheter til innsikt som de ellers ikke ville ha fått, og at simuleringsbasert læring under gitte betingelser kan forbedre deres forståelse. Rådet er likevel opptatt av hvordan slike simuleringer heller kan *supplere* enn erstatte erfaring med refleksjon i autentiske situasjoner.

Mye av materialet gjelder skole. Det ser ut til å være mindre dokumentert kunnskap om arbeid med utvidet praksisbegrep i barnehagelærerutdanningen, og enda mindre i yrkesfaglærerutdanningene.

I vårt videre arbeid med oppdraget om utvidet praksisbegrepet vil rapporten være et viktig kunnskapsgrunnlag for rådets anbefalinger til KD og partene.

2. Eksempler på pågående utviklingsarbeid i lærerutdanningene

I tillegg til samarbeidet med KSU, har rådet samlet inn eksempler på utviklingsarbeid og prosjekter fra norsk kontekst. Dette er arbeid som på ulike måter overskrider praksisen som vanligvis forekommer i lærerutdanningene, og hvor studentene utforsker eller øver på pedagogiske aktiviteter eller kjernepraksiser knyttet til lærerrollen.

Rådet har inntrykk av at det foregår mye spennende kvalitetsutviklingsarbeid i lærerutdanningene som har til hensikt å forberede studentene enda bedre på yrkeslivet og til å styrke deres tro på egen mestring. Dette kan, slik rådet ser det, ha betydning for motivasjon for å bli lærer, læreryrkenes renommé, og gjennom det også framtidig rekruttering, ved at utdanningene fremstår som både mer profesjonalisert og relevant.

Rådet ser at det er god korrespondanse mellom hva KSU finner i forskningen og det vi har funnet gjennom eksemplene. Variasjonsbredden i eksemplene er stor, og bildet er svært sammensatt. Samtidig ser vi at alle tiltakene på en eller annen måte søker å forene erfaringsbasert kunnskap og forskningsbasert kunnskap. Dette gjøres på svært mange ulike måter, med ulike tematikker, og på ulike arenaer.

Et fellestrekk ved mange eksempler er at studenten og dennes utvikling kommer mer i fokus. Studenten gis en større grad av aktørskap gjennom f.eks. videoopptak av egen undervisning, som i neste omgang blir gjennomgått sammen med veileder fra både campus og skole/barnehage. Det er altså en form for *personalisering* av utdanningen, ikke bare profesjonalisering.

Eksemplene inneholder også en rekke øvingssituasjoner, gjerne utfordrende og vanskelige med tanke på å ta raske beslutninger. Her opptrer teknologisk støtte, medstudenter og veiledere i tett samspill. Dette er en form for *spissing* av praksis.

Vi finner også eksempler der tverr- eller flerfaglighet inngår, og der studenter møter flere andre profesjoner og miljøer, samt kan bevege seg mellom campus og skole/barnehage, viten-sentre og i naturen. I tillegg ser vi eksempler på at praksisfeltet oppsøker campus. Utdanningen får dermed preg av mer *bredde*, eller flerkontekstualitet.

Eksemplene kan på hver sin måte bidra til økt kompetanse hos studentene. Rådet vil i denne sammenheng trekke frem to typer eksempler for å synliggjøre en variasjonsbredde i hvordan praksisbegrepet kan utvides: eksempler som handler om iscenesatte profesjonsrelevante utfordringer, og eksempler som søker å skape en helhetlig forståelse for barnehagens og skolens samlede drift. Eksemplene nedenfor er knyttet til bestemte utdanningsmiljøer for å gi dem autentisitet, men flere kunne vært nevnt.

De iscenesatte profesjonsrelevante utfordringene ser rådet som en utvidelse av praksisbegrepet på aktørnivå. Flere eksempler på dette innebærer simuleringer av case, gjerne teknologistøttet, satt i en sammenheng med veilednings- og/eller refleksjonsøker med eller uten medstudenter. Variasjonsbredden i metodebruk er imidlertid stor. Vi ser blant annet også bruk av pedagogisk drama, podkast, profesjonsverksted m.m. Formålet med tiltakene er gjerne å utvikle spesifikke kompetanser knyttet til fag eller tema som for eksempel håndtering av mangfoldige barne- og elevgrupper, ledelse av læringsprosesser, utviklings- og/eller foreldresamtaler, dømmekraft m.m.

I de to eksemplene som følger, møter vi iscenesettelse på hhv campus og digital arena. Begge viser hvordan studentenes aktørskap, repertoar og refleksjonsevne søkes utvidet. Begge eksemplene viser også hvordan lærerutdanningene søker å bruke autentiske og personlige opplevelser i studiet.

Eksempel på utvidelse på aktørnivå: Bruk av VR-teknologi på Høgskolen i Innlandet

På Høgskolen i Innlandet får GLU- og Lektorstudenter prøve ut VR-teknologi for å simulere utviklingssamtaler mellom lærere, elever og foresatte. Simuleringen er satt inn i et helhetlig læringsdesign og integrert i utdanningenes emneplaner. Slik øver studentene på kommunikasjon, sosial kompetanse, evne til å ta initiativ, problemløsning og følelsesmessig bevissthet, for å utvikle resiliens.

Gjennom simuleringen utfordres studentene på utviklingssamtaler med elever og foresatte ut fra forhåndsgitte temaer som muntlig aktivitet i timen, prøver, skolearbeid, trivsel og klasse miljø. Simulatoren responderer ut fra ulike forhåndsbestemte scenarier.

Studentene forbereder seg individuelt og i grupper, blant annet ved å følge en forhåndsinnspilt videoforelesning, lytte til en podcast og løse oppgaver om formelle og juridiske forpliktelser knyttet til skole-hjem-samarbeid. I tillegg har de diskusjoner i gruppe rundt potensielle utfordringer.

I det simuleringen avsluttes, starter en fasilitator en samtale med studenten om hvordan opplevelsen var, hva som skjedde under simuleringen, om studenten fikk gjennomført samtalen som han eller hun hadde planlagt og liknende.

Studentene som har deltatt forteller at de opplever en tydelig sammenheng mellom opplevelsen i dialogsimuleringen i VR og det de møter i praksisopplæringen eller i arbeidslivet. De uttrykker en opplevelse av relevans og som igjen gir dem motivasjon til studiearbeidet.

Eksempel på utviding på aktørnivå: Øvingsrommet: refleksjonsbasert øving på undervisning i lærarutdanninga

På Høgskulen på Vestlandet, campus Stord, får GLU-studentane gjennom studiet høve til å øve på, reflektere over og analysere det å vere lærar i klasserommet, også når dei er på campus. Øvingane er systematisk kopla til undervisninga i lærarutdanningsfag som pedagogikk, engelsk, matematikk og norsk. Eit overordna siktemål med «Øvingsrommet» er at studentane utviklar eit rikt og utforskande undervisningsrepertoar for å bli lærarar som evnar å improvisere i sin undervisningspraksis, og slik møte elevane sine læringsbehov i faga.

Studentane øver anten på kvarandre eller på elevar som kjem inn til campus. Øvingane er ofte inspirert av videoeksempel frå reelle undervisningssituasjonar og økter der campuslærarar og praksislærarar eksemplifiserer (modellerer) aktuelle undervisningssituasjonar. Praksislærarane bidreg også til design og gjennomføring av øvingsøkter. Studentane sine undervisningsøkter blir videofilma og er basis for felles refleksjonsøkter der studentar, campuslærarar og praksislærarar deltek og bidreg. Utvalde undervisningsfilmar og videoopptak av refleksjonsøkter blir brukt som grunnlag for vitskapleg analyse i forskingsmiljøa ved høgskulen.

Studentane sine øvingar har ulike pedagogiske tilnærmingar, men ein legg særskilt vekt på dialogisk undervisning, i t.d. leiing av klasseromsdiskusjonar, og bruk av pedagogisk drama. Dette er metodar som på kvar sin måte legg til rette for å utvikle dømmekraft gjennom dialogiske møte.

Studentane gir uttrykk for at øving i tilnærma autentiske situasjonar med elevar involverte gir meir heilskaplege læringsopplevingar enn i meir spelprega, digitale øvingsituasjonar. Dei løftar også fram at det er god læringsverdi i det å analysere seg sjølv i videofilma undervisningssituasjonar, som grunnlag for refleksjon.

Eksempler som søker å skape en forståelse for barnehagen og skolens samlede drift, anser rådet som utvidelse av praksisbegrepet på organisasjonsnivå. Denne type eksempler finner vi mindre av i forskningsgjennomgangen. Formålet kan være å gi studentene en større oversikt over arbeidsoppgavene studentene møter i yrket og en mer systemisk forståelse og innsikt i barnehager eller skoler som organisasjon. Det kan også omfatte tverrsektorielt samarbeid og forståelsen av barnehagen eller skolens rolle i laget rundt barn og unge. Sist, men ikke minst, kan det være et mål å utvikle kompetanse i å løse konkrete faglig administrative utfordringer som eksempelet under viser. Metoder som blir brukt kan for eksempel være barnehage- og skoleovertakelse, egne fagdager, hospitering eller bruk av spillteori som eksempelet her viser.

Eksempel på utvidelse på organisasjonsnivå: Fiktiv barnehage på barnehagelærerutdanningen i Alta

På barnehagelærerutdanningen til UiT i Alta får studentene etter en idé fra Høgskolen i Østfold, erfaring med konkrete situasjoner som de kan oppleve i sitt kommende yrke, særlig i rollen som pedagogisk leder. Dette er situasjoner som ikke er typiske undervisningssituasjoner.

Kjernen i opplegget er at 4-5 studenter utgjør en fiktiv ledergruppe i en fiktiv barnehage. Gruppen velger selv faglig profil, eierskap, beliggenhet, størrelse osv. Gruppen får ukentlige faglige utfordringer i to former: ukesoppgaver og såkalte «pling», akutte situasjoner som må løses.

I ukesoppgavene kan de for eksempel få et fiktivt oppdrag fra ordføreren: På bakgrunn av en økende tendens til at mange barnehagelærere forlater yrket, blir studentene bedt om å forberede en sak til et formannskapsmøte som kan hjelpe politikerne med å finne årsaker til denne trenden. Oppgaven går ut på å med utgangspunkt i barnehagens størrelse, faglige profil og samarbeidskultur, gjøre rede for pedagogisk leder og styrers oppgaver, herunder ansvar for personalledelse og utfordringer knyttet til det.

I «pling»-oppgavene kan studentene for eksempel plutselig få melding på mobiltelefonen om sykefravær blant tidligvaktene i en barnehage dagen etter. Styrer er på reise og vikarer er ikke å oppdrive. De kan da utfordres på hvordan organisere morgendagen for å sikre forsvarlig drift.

Opplegget i Alta er ikke en del av den obligatoriske praksisopplæringen, og planlegges og gjennomføres av lærerutdannere på campus.

Videre arbeid

Rådet vil arbeide videre med oppdraget om utvidet praksisbegrep i 2024. I tillegg til det som er nevnt her, vil vi i løpet av våren blant annet gjennomføre dialogkonferanse med aktører fra hele feltet. Vi tar sikte på å ferdigstille oppdraget desember 2024.

Referanser:

- Arnesen, H.S. (2022). 8 av 10 lærerutdannede jobber i skolen eller andre relevante næringer. *Statistisk sentralbyrå*. <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/ansatte-i-barnehage-og-skole/artikler/8-av-10-laererutdannede-jobber-i-skolen-eller-andre-relevante-naeringer>
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-Dir). (2023). *Søking om opptak til høyere utdanning ved universiteter og høyskoler*. (Faktanotat, april 2023). <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/faktanotat-uhg-sokertall-2023.pdf>
- Faglig råd for Lærerutdanning. (2023). *Oppdrag om utvidet praksisbegrep*. <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/429/2023/07/Oppdrag-om-utvidet-praksisbegrep.pdf>
- Finne, H., Mordal, S. og Ullern, E.F. (2017). *Oppfatninger av kvalitet i lærerutdanningene 2016*. SINTEF. https://sintef.brage.unit.no/sintef-xmlui/bitstream/handle/11250/2569677/sintef_a28066.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kunnskapsdepartementet (KD). (2017). *Lærerutdanning 2025. Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningen*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-larerutdanningene/id2555622/>
- Kunnskapscenteret for utdanning (KSU). (Under utgivelse). *Utvidet praksis i Lærerutdanning*.
- NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. (2022). *Sluttrapport fra evalueringen av lektorutdanning for trinn 8–13*. (Rapport nr. 15). https://www.khrono.no/files/2022/10/19/sluttrapport-fra-nokuts-evaluering-av-lektorutdanning-for-trinn-813_15-2022.pdf
- NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. (2020). *Transforming Norwegian Teacher Education - Sammendrag av sluttrapporten fra Advisory Panel for Teacher Education (APT)*. <https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2020/apt-sammendrag-2020.pdf>
- NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. (2019). *Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter. Samlerapport basert på kartleggingsfasen av prosjektet Operasjon praksis 2018–2020*. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf
- NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. (2006). *Evaluering av allmennlærerutdanningen i Norge 2006, Del 1 – Hovedrapport*. https://www.nokut.no/contentassets/40568ec86aab411ba43c5a880ae339b5/alueva_hovedrapport.pdf
- NOU 2022: 13 (2022). Med videre betydning — Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole. Kunnskapsdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

Pedagogstudentene (2023, 15. august). *Pølsevev*. Arendalsuka. <https://www.polsevev.org>

Perlic, B., Foss, E.S. og Steffensen, K. (2019, 12. juni). Vel 1 Av 3 Med skolerettet lærerutdanning er ikke i skoleverket. *Statistisk sentralbyrå*.
<https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/vel-1-av-3-med-skolerettet-laererutdanning-er-ikke-i-skoleverket>

Skotheim, T., Kaldahl, A. G. og Johannessen, B. (2023, 26. mai) Hvordan få til en bedre praksis i lærerutdanningen – lærerstudentene svarer. *Utdanningsnytt, Bedre Skole*.
<https://www.utdanningsnytt.no/bedre-skole-laererstudenter-laererstudiet/hvordan-fa-til-en-bedre-praksis-i-laererutdanningen-laererstudentene-svarer/354221>

Utdanningsforbundet. (2020). *Nye lærere i barnehage og skole – jobbstatus, trivsel og vurderinger av utdanningen*. (Rapport 3/2020).
https://www.utdanningsforbundet.no/globalassets/var-politikk/publikasjoner/rapporterutredninger/rapport_03.2020_nye_larere.pdf